

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **N. M.**, pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 20. decembra 2011 v Bratislave dovolanie obvineného **N. M.** proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. októbra 2010, sp. zn. 3 To 195/2010, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného **N. M.**
sa o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec z 24. júna 2010, sp. zn. 3 T 153/2009, bol obvinený **N. M.** uznaný za vinného zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/, c/ Tr. zák., ktorej trestnej činnosti sa dopustil na skutkovom základe, že

v presne nezistený deň začiatkom apríla 2008 vo večerných hodinách v L. na ul. K. v presne nezistenom byte po tom, ako E. H. (roč. X.) ťahal za ruky a vtisol do miestnosti, kde sa nachádzala posteľ prikázal jej, aby sa vyzliekla, avšak keď toto odmietla

urobiť, povedal jej, že dostane bitku, na čo sa táto začala brániť, kedy jej dal dve alebo tri facky, viackrát jej povedal, aby sa vyzliekla, čo však naďalej odmietala, následne ju vyzliekol sám, čomu sa bránila tak, že mu odťahovala ruky, škrabala ho a snažila sa mu vytrhnúť, on ju však zvalil na posteľ, ľahol si na ňu a začal jej vyzliekať spodnú časť odevu, kedy ho kopala a snažila sa mu vymaniť, chytil ju za nohy, dal jej ich hore a vykonal na nej súlož, kde po dokonaní súložej ejakulát vypustil do igelitového sáčku a povedal jej, že ak o tom, čo jej spravil niekomu povie, že ju zabije, avšak žiadne zranenia jej svojim konaním nespôsobil, a to aj napriek tomu, že už v minulosti bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 2 T 34/99, z 8. januára 2001, ktorý nadobudol právoplatnosť 30. januára 2001 pre trestný čin lúpeže podľa § 9 ods. 2 k § 234 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody 2 roky so zaradením do II. (druhej) nápravno-výchovnej skupiny a rozsudkom Obvodného súdu Praha 7, sp. zn. 5 T 93/93, z 2. februára 1994 pre trestný čin znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Tr. zák. a trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 roky so zaradením do väznice s ostrahou, ktorý rozsudok bol uznaný Najvyšším súdom Slovenskej republiky 22. januára 1995 pod sp. zn. Urt 12/95.

Za to bol obvinenému N. M. podľa § 199 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 47 ods. 2, § 41 ods. 2 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere **20 (dvadsať) rokov**, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený **do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.**

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bola uvedeným rozsudkom poškodená E. H. s nárokom na náhradu škody odkázaná na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený N. M. a odvolanie podal aj prostredníctvom obhajcu. Obvinený v dôvodoch svojho odvolania uviedol, že je nevinný, poukazoval na rozporné výpovede poškodenej E. H. i jej otca J. H., spochybňoval ich vierohodnosť a rovnako mal výhrady voči znaleckému posudku MUDr. M. Podaním z 11. augusta 2010 doplnil dôvody odvolania, kde poukazoval na porušenie zásady špeciality, pretože pri jeho vyžiadaní z R. sa v spise uvádzalo, že mu hrozí trest odňatia slobody od 7 do 15 rokov a jemu bol uložený výnimočný trest.

Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu a domáhal sa oslobodenia spod obžaloby, resp. navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť do prípravného konania.

Obhajca obvineného v dôvodoch odvolania uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za tendenčný a neobjektívny. Celé konanie na súde prvého stupňa malo iba formálny charakter. Súd hodnotil dôkazy jednostranne v neprospech obvineného a všetky návrhy na doplnenie dokazovania zo strany obhajoby odmietal. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na podklade včas podaných odvolaní vo veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý po doplnení dokazovania na verejnom zasadnutí uznesením z 13. októbra 2010, sp. zn. 3 To 195/2010, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 13. októbra 2010, kedy vo veci rozhodol krajský súd. Výkon uloženého trestu obvinený nastúpil 13. októbra 2010 a v súčasnosti ho vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 12. novembra 2010, jeho obhajca 15. novembra 2010 a prokurátor 12. novembra 2010.

Okresný súd Lučenec dňa 12. decembra 2011 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného N. M., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. S. Ď., ktorý obvineného obhajoval aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 18. októbra 2011 a smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu.

V dôvodoch svojho dovolania obvinený uviedol, že dovolanie podáva vo svoj prospech, pričom dovolanie oprel o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. naplnenie tohto dovolacieho dôvodu videl v tom, že mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov, čo je mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, pretože pri zločine znásilnenia podľa § 199 ods. 2 Tr. zák. je stanovená trestná sadzba odňatia slobody

od 7 do 15 rokov. V tejto súvislosti poukazoval na skutočnosť, že v rámci trestného konania bol na neho 12. septembra 2008 pod sp. zn. 0 Tp 85/2008, Okresným súdom Lučenec vydaný príkaz na zatknutie a na jeho podklade bol týmto súdom vydaný 6. októbra 2008 európsky zatýkací rozkaz, kde boli popísané skutky kladené mu za vinu a právne posúdené ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/, c/ Tr. zák., za ktoré mu hrozil trest odňatia slobody až 15 rokov. Vôbec v ňom nebolo uvedené, že vzhľadom na ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák., mu hrozí výnimočný trest odňatia slobody až na doživotie. Na základe tohto európskeho zatýkacieho rozkazu bol vydaný z R. na územie Slovenskej republiky a následne bol odsúdený aj za použitia § 47 ods. 2 Tr. zák. Slovenské justičné orgány v konaní o jeho vydanie z cudziny nedodrжали všetky zákonom stanovené podmienky, neuviedli v európskom zatýkacom rozkaze hrozbu uloženia trestu odňatia slobody na doživotie, nepresne kategorizovali trestné činy, čím je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. V petite svojho dovolania navrhol, aby najvyšší súd vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech spočívajúce v aplikácii ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúci rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v zmysle § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu k dovolaniu vyjadriť v lehote, ktorú im určil. Možnosť využila iba okresná prokurátorka, ktorá podaním z 18. novembra 2011 navrhla dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, pretože námietky obvineného uvedené v dovolaní nenapĺňajú dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 2 Tr. por.). Súčasne však zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Druhy trestov sú v Trestnom zákone č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov uvedené v ustanovení § 32, ktorý taxatívne stanovil, že za spáchané trestné činy môže súd uložiť páchatelovi, ktorý je fyzickou osobou len tieto tresty: odňatie slobody, domáce väzenie, povinnú prácu, peňažný trest, prepadnutie majetku, prepadnutie veci, zákaz činnosti, zákaz pobytu, stratu čestných titulov a vyznamenaní, stratu vojenskej a inej hodnosti a trest vyhostenia.

Páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody (§ 34 ods. 2 Tr. zák.).

Zákonom ustanovená trestná sadzba je určená v skutkovej podstate toho – ktorého trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona. Táto sa mení v závislosti od toho, či súd odsudzuje páchatel'a za viac trestných činov (§ 41 Tr. zák.), prípadne odsudzuje páchatel'a za použitia § 47 Tr. zák. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliada najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prít'azujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

V posudzovanej veci bol obvinený uznaný za vinného z dvoch trestných činov, pričom mu bol trest ukladaný v súlade s ustanovením § 41 ods. 1 Tr. zák. za najprísnejší z trestných činov, ktorým je ako to správne určil súd prvého stupňa zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 2 Tr. zák. Za uvedený zločin zákonodarca ustanovil trest odňatia slobody od 7 do 15 rokov.

Z ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. vyplýva, že páchatelovi niektorého z trestných činov v ňom taxatívne vymenovaných medzi ktorými je aj znásilnenie podľa § 199, ktorý už bol v minulosti za takéto trestné činy, hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, súd uloží trest odňatia slobody na doživotie, ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 písm. a/, b/; inak mu uloží trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľ'a. Súd však nemôže takému páchatelovi uložiť trest odňatia slobody pod dvadsať rokov. Ide o tzv. zásadu „trikrát

a dost“⁴⁴, ktorú prevzal aj nový Trestný zákon z predchádzajúceho Trestného zákona účinného do 1. januára 2006. Uvedené ustanovenie je zamerané na prísnejší postih recidivistov. Podľa prechodného ustanovenia § 437 ods. 5 Trestného zákona sa ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, avšak za podmienky, že osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 Trestného zákona po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, t. j. po 1. januári 2006.

Zo skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že obvinený sa trestnej činnosti dopustil v apríli 2008, teda už za účinnosti nového Trestného zákona. Súdnej trestnej činnosti sa dopustil napriek tomu, že už bol za takéto trestné činy dvakrát právoplatne odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody. Za daného stavu bol potom správny postup súdu prvého stupňa, keď použil pri ukladaní trestu obvinenému zostrujúce ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák., z čoho vyplýva, že trest bol obvinenému uložený v rámci trestnej sadzby. Nepochybil preto ani odvolací súd, keď si osvojil záver súdu prvého stupňa a odvolanie obvineného ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Pokiaľ obvinený dovolací dôvod opiera o porušenie ustanovenia zák. č. 403/2004 Z.z. v znení zák. č. 342/2007 Z.z. o Európskom zatýkacom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len EZR) tak vychádza z nesprávnej interpretácie tohto zákona. V súdnom spise sa nachádza originál EZR zo 6. októbra 2008 (č.l. 25-27) a podľa názoru dovolacieho súdu, príslušný súd pri jeho vydaní postupoval v súlade s vtedy účinným zákonom o EZR. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že podľa § 4 ods. 2 vyššie citovaného zákona o EZR sa tento vydáva pre skutok a nedotýka sa možnosti uloženia výšky trestu ale možnosti uznania za vinného pre ten skutok pre ktorý ho orgány vykonávajúceho štátu vydali alebo nemožnosti uznania ak ho nevydali aj pre taký skutok. V tomto prípade je dôležité, že bola zachovaná totožnosť skutku pre ktorý bol obvinený z R. vydaný. V tomto smere nie sú o zachovaní totožnosti skutku žiadne pochybnosti. Prípadné nezrovnalosti v dátume kedy sa mal skutok stať, prípadne mieste jeho spáchania, ktoré boli uvedené na tlačive o EZR nemajú na totožnosť skutku žiadny vplyv. Dôležité bolo, že obvinený bol vydaný pre skutok, ktorý bol obojstranne trestný. Treba si uvedomiť, že konkrétne súvislosti sa dajú zistiť až v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Na základe vyššie popísaných skutočností dospel Najvyšší súd k záveru, že obvinený N. M. svojim podaním nenaplnil uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 20. decembra 2011

JUDr. Juraj K l i m e n t , v.r.
predseda senátu

Vyhotovil : JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Cíсарová